

POKYNY TÝKAJÍCÍ SE OBCHODNÍHO VEDENÍ KAPITÁLOVÝCH OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

12. 1. 2015 / Ivana Štenglová

Doc. JUDr. Ivana Štenglová, PF UK, Praha, emeritní soudkyně NS ČR

Stejně jako zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník (dále jen „obchodní zákoník“ nebo „obch. zák.“), obsahuje i zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích (dále jen „zákon o obchodních korporacích“ nebo „z. o. k.“) zákaz udělování pokynů statutárnímu orgánu kapitálové obchodní společnosti (§ 195 odst. 2[1], § 435 odst. 3[2], § 456 odst. 1 z. o. k.[3]). Tento zákaz do určité míry prolamuje (mimo jiné) ustanovení § 51 odst. 2 z. o. k., které přiznává členu statutárního orgánu kapitálové společnosti právo požádat nejvyšší orgán o udělení pokynu týkajícího se obchodního vedení (dále též jen „pokyn“). Úprava této možnosti vzbuzuje v teorii i praxi řadu otázek a pochybností.

Obchodní vedení

Co se rozumí obchodním vedením zákon o obchodních korporacích nedefinuje, a nečinil tak ani obchodní zákoník. Judikatura dovodila, že obchodním vedením společnosti je řízení (správa) společnosti (jejího podniku), tj. zejména organizování a řízení její podnikatelské činnosti, včetně rozhodování o podnikatelských záměrech. [4] [5] [6]

Obchodní vedení je jednou ze dvou základních součástí působnosti statutárního orgánu a je třeba je oddělovat od zastupování společnosti (dříve jednání jménem společnosti). K tomu Nejvyšší soud dovodil, že „přestože se rozhodnutí přijatá podle ustanovení § 134 obch. zák. mohou následně realizovat formou právních úkonů (tj. i uzavíráním smluv, včetně smluv kupních), nelze tyto právní úkony“ (dnes právní jednání) „pod rozhodnutí o obchodním vedení společnosti subsumovat“. Představují totiž jednání jménem společnosti, k němuž je oprávněn každý z jednatelů samostatně, nestanoví-li společenská smlouva nebo stanovy jinak.[7]

Vydeme-li z uvedených vymezení obchodního vedení Nejvyššími soudy, zahrnuje zákaz zásahů do obchodního vedení zákaz ovlivňování členů statutárního orgánu při řízení a správě kapitálových obchodních společností.

Lze říci, že takový zákaz je zcela logický a systematicky navazuje na povinnost péče řádného hospodáře, které jsou členové statutárního orgánu podrobeni a na úpravu důsledků jejího porušení. Mají-li totiž členové statutárního orgánu rozhodovat o řízení kapitálové obchodní společnosti, resp. jejího závodu, a nést za svá rozhodnutí v rámci této působnosti plnou odpovědnost, je třeba jim také poskytnout dostatečný prostor k tomu, aby mohli přijímat rozhodnutí v rámci této působnosti bez vnějších zásahů – jakýkoli zásah by totiž mohl důsledky plynoucí z rozhodnutí ve věcech obchodního vedení deformovat. Stěží by pak bylo možné žádat po členech orgánu, aby nesli odpovědnost i jen za rozhodnutí, které učinili bez jakéhokoli zásahu, kdyby nebyly cíle, které hodlali takovým rozhodnutím či rozhodnutími dosáhnout, v důsledku zásahů souvisejících s takovými rozhodnutími naplněny.

Komu svědčí právo vyžádat si pokyn týkající se obchodního vedení

Právo člena statutárního orgánu vyžádat si pokyn týkající se obchodního vedení formuluje ustanovení § 51 odst. 2 z. o. k. tak, že „člen statutárního orgánu kapitálové společnosti může požádat nejvyšší orgán obchodní korporace o udělení pokynu týkajícího se obchodního vedení; tím není dotčena jeho povinnost jednat s péčí řádného hospodáře“.

První otázkou, kterou uvedená formulace vyvolává, je rozhodnutí, zda má oprávnění požádat o udělení pokynu každý člen statutárního orgánu, nebo zda toto právo svědčí orgánu jako celku. Na první pohled je odpověď jasná – formuluje-li zákon uvedené ustanovení tak, že právo má „člen statutárního orgánu“, svědčí uvedené právo každému členu statutárního orgánu, nikoli pouze orgánu jako celku.

V diskusích nad posuzovaným ustanovením[8] se však objevily názory, že takovému výkladu brání ustanovení § 156 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“ nebo „obč. zák.“). Podle tohoto ustanovení platí, že je-li orgán kolektivní, rozhoduje o záležitostech právnické osoby ve sboru. Je schopen se usnášet za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů a rozhoduje většinou hlasů zúčastněných členů. To neplatí, jen tehdy, je-li působnost jednotlivých členů orgánu rozdělena podle určitých oborů, přičemž rozdělení působnosti nezbavuje další členy povinnosti dohlížet, jak jsou záležitosti právnické osoby spravovány. Přitom rozhodnutí, zda požádat o udělení pokynu týkajícího se obchodního vedení, je součástí obchodního vedení a tudíž o něm má rozhodnout příslušný kolektivní statutární orgán jako o záležitosti týkající se obchodního vedení (§ 195 odst. 1 věta druhá, § 194 odst. 2, § 440 odst. 1 z. o. k.).

V návaznosti na to se pak argumentuje tím, že oprávnění každého jednotlivého člena statutárního orgánu domáhat se udělení

pokynu týkajícího se obchodního vedení by mohlo vést k tomu, že by přehlasování členové statutárního orgánu ve snaze zvrátit jeho rozhodnutí, mohli uvedeného práva zneužívat šikanózním způsobem.

Uvedený závěr lze jistě argumentovat, odporuje však dikci posuzovaného ustanovení a jeho přijetí by zabránilo těm členům orgánu, kteří nesouhlasí s kolektivním rozhodnutím statutárního orgánu, účinně se proti takovému rozhodnutí bránit.

Soudím, že přes uvedenou argumentaci, lze dovést, že právo vyžádat si pokyn týkající se obchodního vedení svědčí každému členu statutárního orgánu.

Pro takový výklad § 51 odst. 2 z. o. k. svědčí především, jak shora uvedeno, jeho dikce, která zcela jednoznačně přiznává právo požádat o udělení pokynu členu statutárního orgánu nikoli statutárnímu orgánu. U tohoto ustanovení myslím není prostor, otevřený obecně ustanovením § 2 odst. 2 o. z., pro přípustné výkladové odchylky od dikce zákona („Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu.“).

Soudím, že je stěží možné dospět k závěru, že poskytnutí možnosti požádat o udělení pokynu i jen jednomu členu statutárního orgánu je v rozporu se smyslem § 51 odst. 2 z. o. k. Naopak je, podle mého názoru, naprosto v souladu s účelem a smyslem uvedeného ustanovení umožnit členovi statutárního orgánu, který byl při rozhodování tohoto orgánu přehlasován a je přesvědčen, že rozhodnutí orgánu je chybné, a jeho důsledkem by mohla být následná újma společnosti, upozornit na takové rozhodnutí nejvyšší orgán a dát mu možnost uvedené rozhodnutí zvrátit. Jde tedy mimo jiné o nástroj, s jehož pomocí může člen statutárního orgánu, který dle svého nejlepšího vědomí považuje rozhodnutí statutárního orgánu za špatné, a který se nespokojí jen s tím, že si zajistí alibi zaznamenáním toho, že hlasoval proti tomuto rozhodnutí podle § 194 odst. 2 a § 440 odst. 3 z. o. k., dostát povinnosti péče řádného hospodáře a aktivně proti - dle svého přesvědčení chybnému - rozhodnutí zakročit.

Argumentace možností šikanózního výkonu práva přehlasovaným členem orgánu podle mého názoru v této souvislosti neobstojí. Ochrana proti šikanóznímu výkonu práva poskytuje ustanovení § 8 o. z., podle kterého zjevné zneužití práva nepoživá právní ochrany. Důsledkem aplikace tohoto ustanovení může být pouze závěr, že zneužije-li člen statutárního orgánu zjevné práva vyžádat si pokyn týkající se obchodního vedení, porušuje povinnost péče řádného hospodáře se všemi důsledky z toho plynoucími.

Přitom možnost vyžádat si pokyn týkající se obchodního vedení není vázána jen na situaci, kdy člen statutárního orgánu neprosadí svůj názor při jeho rozhodování. Této možnosti lze využít především tam, kde statutární orgán teprve zvažuje kterou z více vhodných variant řešení konkrétní situace zvolit a samozřejmě ji může využít i člen statutárního orgánu, který rozhoduje v rámci působnosti svěřené mu podle § 156 odst. 2 o. z. (dále jen „pověřený člen“).

V této souvislosti je třeba si položit otázku, zda tam, kde dojde k rozdělení působnosti mezi členy statutárního orgánu, může požádat o udělení pokynu, týkajícího se působnosti, o které není oprávněn rozhodovat, ten člen statutárního orgánu, do jehož působnosti není svěřena.

Tady je podle mého názoru třeba připustit určité pochybnosti - osoba, která žádá o pokyn, sice je členem statutárního orgánu, o pokyn ale žádá nad rámec své působnosti - domáhá se tedy udělení pokynu, který není oprávněna realizovat. Na druhou stranu je však třeba vzít v úvahu, že ustanovení § 156 odst. 2 věty druhé z. o. k. stanoví, že rozdělení působnosti nezbavuje další členy statutárního orgánu povinnosti dohlížet, jak jsou záležitosti právnícké osoby spravovány.

Jaké možnosti má člen statutárního orgánu, který je přesvědčen, že pověřený člen učinil chybné rozhodnutí, které může způsobit společnosti významnou újmu? Nepochybně může na tuto skutečnost pověřeného člena upozornit a požadovat změnu rozhodnutí. Nevyhoví-li pověřený člen, může navrhnout revokaci rozhodnutí o rozdělení působnosti a může navrhnout svolání valné hromady za účelem odvolání pověřeného člena představenstva z funkce. Pokud však se ostatní členové představenstva neztotožní s jeho názorem, může být jediným nástrojem, který mu zbývá, právě žádost o udělení pokynu. Žádný z obou uvedených závěrů však nepovažuji za jednoznačný a bude zřejmě na judikatuře, aby naznačené otázky řešila.

Uvedené závěry samozřejmě nebrání tomu, aby o udělení pokynu požádalo více členů statutárního orgánu společně ani tomu, aby k žádosti došlo na základě rozhodnutí statutárního orgánu.

Jak patrně z uvedeného, soudím, že ustanovení § 51 odst. 2 z. o. k. je třeba považovat - ve vztahu k § 156 o. z. a § 195 odst. 1 věta druhá, § 194 odst. 2 a § 440 odst. 1, z. o. k. za ustanovení speciální, upravující odchylku od uvedených ustanovení.

Obsah pokynů týkajících se obchodního vedení

V praxi se často diskutuje o tom, zda oprávnění požádat nejvyšší orgán o udělení pokynu nepovede k tomu, že je členové statutárního orgánu budou využívat k tomu, aby se zprostilí odpovědnosti za porušení péče řádného hospodáře. Poukazuje se na

to, že tato pochybnost je velmi aktuální zejména tam, kde jsou členové statutárního orgánu současně většinovými společníky.

To, že se někteří členové statutárního orgánu budou pokoušet tímto způsobem úpravu zneužívat, samozřejmě vyloučit nelze. Možnost zneužití jednotlivých ustanovení zákona ostatně nelze vyloučit u převážné části právní úpravy. Soudím ale, že k diskutovanému zneužití posuzovaná právní úprava sama příliš prostoru neposkytuje.

Je tomu tak především proto, že součástí úpravy možnosti vyžádat si pokyn k obchodnímu vedení je i výslovná úprava toho, že tím, že si člen statutárního orgánu vyžádá pokyn nejvyššího orgánu k obchodnímu vedení, není zproštěn povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře (§ 51 odst. 2 věta za středníkem).[9]

V jakých souvislostech se při žádosti o udělení pokynu povinnost péče řádného hospodáře uplatní, je třeba posuzovat zejména ve vazbě na proces přijímání rozhodnutí valné hromady.

Hodlá-li člen statutárního orgánu požádat o udělení pokynu, může využít buď připravovanou valnou hromadu anebo požádat ostatní členy statutárního orgánu o její svolání. Vyloučena samozřejmě není ani možnost dalších osob, kterým zákon toto oprávnění dává, za tímto účelem valnou hromadu svolat.

Vzhledem k tomu, že zákon dává členu statutárního orgánu právo požádat o udělení pokynu, lze dovodit, že bude povinností statutárního orgánu valnou hromadu svolat (odmítnout by zřejmě mohl jen, kdyby žádost vyhodnotil – s vynaložením péče řádného hospodáře – jako šikanózní či z jiného důvodu neoprávněnou). Nesvolá-li statutární orgán k žádosti svého členu valnou hromadu k projednání pokynu, může ji člen statutárního orgánu svolat sám (§ 402 odst. 2 z. o. k.).

I při žádosti o svolání valné hromady je však člen orgánu vázán povinností jednat s péčí řádného hospodáře, musí tedy brát v úvahu např. i náklady vznikající při svolání valné hromady ve vazbě na důležitost pokynu apod.

Rozhodování o udělení pokynu by pak mělo být součástí programu valné hromady uvedeného v pozvánce, či dokonce jeho jediným bodem [§ 185, § 407 odst. 1 písm. d) z. o. k.].

Dále pak musí pozvánka obsahovat návrh usnesení valné hromady [§ 184 odst. 1 a § 407 odst. 1 písm. f) z. o. k.] a u akciové společnosti i jeho odůvodnění. Soudím, že v tomto případě nelze zásadně použít postup, který umožňuje § 407 odst. 2 z. o. k., totiž nepředkládat návrh usnesení a jeho odůvodnění a nahradit jej vyjádřením představenstva společnosti ke každé navrhované záležitosti. K udělení pokynu je podle mého názoru nutné přijmout rozhodnutí valné hromady a člen statutárního orgánu žádající o udělení pokynu musí – má-li jednat s péčí řádného hospodáře – poskytnout valné hromadě dostatečné informace pro rozhodnutí právě formou návrhu usnesení.

Jak vlastně může takový návrh usnesení valné hromady vypadat? Jak jsme uvedli v publikaci citované v poznámce pod čarou 5, stěž si lze představit, že by se člen statutárního orgánu obracel na valnou hromadu s žádostí formulovanou tak, že žádá, aby rozhodla, jak má řešit konkrétní situaci, bez toho, že by předložil konkrétní návrh na rozhodnutí nebo alespoň alternativní návrhy. (Zkusme si např. představit žádost typu – společnost ztratila několik velmi významných zakázek, žádám o udělení pokynu, jak mám dál postupovat.) Taková žádost by zcela zřejmě svědčila o tom, že není schopen výkonu funkce a povinností členu statutárního orgánu by bylo, vyvodit z toho pro sebe důsledky ve smyslu § 159 odst. 1 o. z., tj. z funkce odstoupit, popřípadě požádat, aby byl zproštěn pověření podle § 156 odst. 2 o. z.

Formulace konkrétního návrhu usnesení bude nepochybně vždy záležet na tom, jakou situaci hodlá člen orgánu pokynem řešit. Bude-li např. mít za to, že statutární orgán rozhodl v určité věci nesprávně a pro vyřešení situace v tomto případě postačí, když se rozhodnutí realizovat nebude, předloží zřejmě valné hromadě návrh, aby rozhodla, že statutární orgán podle přijatého usnesení jednat nemá. Bude-li třeba hledat jiné řešení, předloží návrh, že (namísto řešení plynoucího z přijatého rozhodnutí) má společnost postupovat podle (jiného) řešení uvedeného v návrhu usnesení. V odůvodnění návrhu usnesení pak odůvodní, proč považuje přijaté řešení za špatné, popřípadě v čem spočívají výhody navrženého řešení.

Bude-li se člen orgánu domáhat rozhodnutí týkajícího se výkonu svěřené působnosti, může buď požádat o pokyn, zda přijmout určité konkrétní řešení situace s uvedením všech jemu známých výhod a nevýhod (tento případ by však měl být výjimečný – člen statutárního orgánu by měl být schopen řešit běžné situace v rámci svěřené působnosti sám), nebo předloží alternativní možná rovnocenná řešení, opět s uvedením výhod a rizik. Možností formulace usnesení je samozřejmě mnohem více v návaznosti na povahu situace, o které má valná hromada rozhodnout.

V této souvislosti je třeba zdůraznit, že při formulaci návrhu usnesení valné hromady musí člen statutárního orgánu jednat s péčí řádného hospodáře, tj. nemůže valné hromadě navrhopvat přijetí rozhodnutí, které je pro společnost nevýhodné, příliš rizikové, nevychází z důkladného prověření možností, je nelogické apod. To platí samozřejmě i za situace, kdy o udělení pokynu žádá statutární orgán.

Domnívám se, že návrh usnesení by měl být vždy formulován tak, aby jej valná hromada mohla hlasováním buď přijmout, nebo odmítnout anebo zvolit jedno z více navržených řešení.

Ostatní členové statutárního orgánu pak mohou k vyžádání pokynu i k jeho obsahu či odůvodnění zaujmout stanovisko a předložit je valné hromadě, nebo mohou předložit valné hromadě protinávrh k vyžádanému pokynu apod.

Rozhodnutí valné hromady o pokynu týkajícímu se obchodního vedení

Zamysleme se ale nad tím, zda může valná hromada udělit pokyn nad požadovaný rámec formulovaný v návrhu usnesení.

Tak např. člen statutárního orgánu požádá o udělení pokynu, kterou ze dvou nemovitostí, které jsou obě vyhovující pro plánovanou novou provozovnu společnosti, má společnost koupit. Vysvětlí valné hromadě, jaké jsou výhody a nevýhody koupě každé z obou nemovitostí, provede porovnání požadované ceny ve vztahu k těmto výhodám či nevýhodám a formuluje alternativní návrh usnesení valné hromady jako podklad pro rozhodnutí.

Valná hromada ale nepřijme žádnou z uvedených alternativ a odhlasuje rozhodnutí, že má společnost koupit zcela jinou nemovitost, která je nota bene pro umístění provozovny zcela nevyhovující.

Je valná hromada oprávněna takové rozhodnutí přijmout a je takové její případné rozhodnutí pro statutární orgán závazné?

Jak uvedeno shora, nikdo, tedy ani valná hromada, nemůže dávat statutárnímu orgánu pokyny týkající se obchodního vedení – nestanoví-li zákon jinak. Udělí-li tedy valná hromada pokyn týkající se obchodního vedení aniž by ji k tomu oprávnil zákon či člen statutárního orgánu tím, že požádá o udělení pokynu, rozhoduje o věci, která nepatří do její působnosti a na její rozhodnutí se hledí jako by nebylo přijato (§ 45 odst. 1 z. o. k. a § 245 o. z.).

V konkrétním případě ale bude vždy třeba pečlivě zkoumat, zda se rozhodnutí valné hromady co do obsahu skutečně odchyľuje od vyžádaného pokynu. V případě uvedeném shora bude situace poměrně jasná, v praxi však může mnohdy jít pouze o pozměněnou formulaci, či rozšíření navrhovaného řešení a pak bude třeba ve vazbě na konkrétní okolnosti případu zkoumat, zda se skutečně na (celé) rozhodnutí se hledí jako by nebylo přijato.

K uvedenému je třeba dodat, že z ustanovení § 409^[10] plyne je plně v působnosti valné hromady rozhodnout o tom, zda se bude žádost o udělení pokynu zabývat či nikoli. Rozhodne-li o tom, že se jí zabývat nebude, zůstává rozhodnutí o předložené otázce plně v působnosti statutárního orgánu či jeho pověřeného člena.

Závaznost pokynů týkajících se obchodního vedení

Další velmi diskutovanou otázkou je, zda, popřípadě do jaké míry, je člen statutárního orgánu, který si vyžádal pokyn valné hromady, takovým pokynem vázán, případně zda jsou jím vázáni i ti členové, kteří si pokyn nevyžádali, případně pro podání žádosti nehlasovali (rozhodl-li o vyžádání pokynu orgán).

Jakýkoli jiný výklad než ten, že člen orgánu, který si vyžádal pokyn je tímto pokynem vázán, by nedával rozumný smysl. To, že by zákon organizoval cvičné hlasování nejvyššího orgánu s tím, že je na jeho adresátovi, aby se rozhodl, zda bude postupovat podle přijatého rozhodnutí, je skutečně nepředstavitelné. Nehledě ani na to, že rozhodnutími, které přijme valná hromada obchodní korporace (jako její nejvyšší orgán) v mezích své působnosti jsou členové statutárního orgánu vázáni bez dalšího.

Jiná situace ovšem nastane, hledí-li se na přijaté rozhodnutí valné hromady jako by nebylo přijato (§ 45 odst. 1 z. o. k. a § 245 o. z.). Takovým rozhodnutím člen statutárního orgánu nepochybně vázán nebude. To platí podle mého soudu i tehdy, vysloví-li soud následně neplatnost přijatého rozhodnutí valné hromady a rovněž pokud valná hromada následně své rozhodnutí revokuje.

Rozhodnutím valné hromady nebude člen statutárního orgánu vázán ani tehdy, bude-li jej pokyn valné hromady zavazovat k protiprávnímu jednání (např. ke spáchání trestného činu).

Složitější situace ale nastává při posouzení, zda tam, kde si pokyn vyžádal jen jeden člen statutárního orgánu, budou pokynem vázáni i členové ostatní.

Jsem přesvědčena, že tomu tak bude. V tom směru je třeba vycházet z logického a teleologického výkladu příslušných ustanovení. Nedává logický smysl, aby zákon umožnil valné hromadě udělit pokyn, který osoby, které budou realizovat či kontrolovat jednání, jehož se týká, nemusí respektovat.

Ke stejnému závěru lze podle mého soudu dospět i výkladem teleologickým. Z logiky věci a z úpravy rozhodování statutárních

orgánů kapitálových obchodních korporací lze podle mého soudu dovodit, že účelem úpravy začleněné do § 51 odst. 2 z. o. k. je především umožnit členu statutárního orgánu aby tam, kde má dojít k závažnému rozhodnutí v oblasti obchodního vedení, které může významným způsobem korporaci ovlivnit a které podle jeho soudu zasluhuje posouzení nejvyšším orgánem, takové posouzení inicioval. Dalším účelem ale podle mého názoru je umožnit, by mohl nejvyšší orgán ve výjimečných případech zvrátit nesprávné rozhodnutí orgánu statutárního. Je-li tomu tak, nelze než dovodit, že rozhodnutí nejvyššího orgánu realizovaná v uvedených situacích jsou závazná pro všechny členy statutárního orgánu – jakýkoli jiný závěr by dovozenému účelu odporoval.

Jiná situace by ale podle mého názoru mohla nastat, pokud by se okolnosti, ze kterých valná hromada při udělení pokynu vycházela, tak podstatně změnila, že by uposlechnutí pokynu mohlo mít pro společnost vážné – před udělením pokynu nepředvídatelné – důsledky. Pak nepochybně bude na členech statutárního orgánu umožnit valné hromadě své rozhodnutí revokovat. Není-li ale na takovou revokaci čas, nevyloučila bych nejen možnost, ale za určitých okolností ani povinnost, pokynu valné hromady neuposlechnout.

Důsledky uposlechnutí vyžádaného pokynu valné hromady

V návaznosti na shora uvedené je třeba se zamyslet i nad tím, jaké důsledky má uposlechnutí vyžádaného pokynu valné hromady pro odpovědnost člena statutárního orgánu.

Při posuzování dopadů uposlechnutí vyžádaného pokynu valné hromady na odpovědnost člena statutárního orgánu je třeba podle mého soudu vyjít z toho, že udělením pokynu valná hromada rozhodla v rámci své působnosti a, jak uvedeno shora, je jejím rozhodnutím člen orgánu vázán.

Postupoval-li tedy při vyžádání pokynu a při jeho plnění s péčí řádného hospodáře, nebude podle mého názoru odpovědný za to, že splnění pokynu mělo pro společnost jiné důsledky, než on a valná hromada očekávali. Takovou odpovědnost by ale neměl ani, kdyby si pokyn nevyžádal a přes vynaložení péče řádného hospodáře by některá z jeho transakcí nepřinesla očekávané výsledky.

Závěrem

Naznačené problémy vznikající při výkladu ustanovení § 51 odst. 2 z. o. k. nepokrývají celý rozsah výkladových otázek s tímto ustanovením souvisejících. Na samostatný příspěvek by nepochybně vydal rozbor důsledků plynoucích z věty za středníkem. A nepochybně se v průběhu aplikace posuzovaného ustanovení objeví celá řada problémů dalších. Těch několik otázek, kterým jsem se v tomto příspěvku věnovala, ale představuje nejpalčivější výkladové problémy posuzovaného ustanovení, tak, jak jsem se s nimi setkala v praxi.

Tento příspěvek byl přednesen v rámci XXII. konference Karlovarské právnické dny. Publikován je se souhlasem autora i Karlovarských právnických dnů.

XXIII. konference Karlovarské právnické dny se koná 3. 6. - 4. 6. 2015 v hotelu Thermal Karlovy Vary.

1. Nikdo není oprávněn udělovat jednateli pokyny týkající se obchodního vedení; tím není dotčen § 51 odst. 1.
2. Nikdo není oprávněn udělovat představenstvu pokyny týkající se obchodního vedení; tím není dotčen § 51 odst. 1.
3. Kde se v tomto zákoně stanoví o představenstvu, rozumí se tím podle okolností statutární ředitel nebo jiný orgán společnosti, který má obdobnou působnost.
4. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. srpna 2004, sp. zn. 29 Cdo 479/2003, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 80/2005 (Obchodním vedením společnosti ve smyslu ustanovení § 134 obch. zák. je řízení společnosti, tj. zejména organizování a řízení její podnikatelské činnosti, včetně rozhodování o podnikatelských záměrech.).
5. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. března 2005, sp. zn. 4 Afs 24/2003 (Pojem „obchodní vedení společnosti“, obsažený v obchodním zákoníku, by bylo možné nejlépe charakterizovat jako průběžnou pravidelnou správu záležitostí společnosti a jejího podniku, tzn. rozhodování o organizačních, technických, obchodních, personálních, finančních aj. otázkách běžného života. Rozumí se tím řízení společnosti, zejména organizování a řízení její podnikatelské činnosti, včetně rozhodování o jejích podnikatelských záměrech.).
6. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. dubna 2006, sp. zn. 5 Tdo 94/2006 [Pod pojem obchodního vedení se zpravidla zahrnuje organizace a řízení podniku, který náleží společnosti, řízení zaměstnanců, rozhodování o provozních záležitostech, tj. např. zásobování, odbyt, reklama, vedení účetnictví (srov. § 135 odst. 1 obch. zák.) apod., jakož i rozhodování o podnikatelských záměrech.].
7. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. srpna 2004, sp. zn. 29 Cdo 479/2003.
8. Viz např. Štenglová, I., Havel, B., Čileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 1. Vydání. Praha, C. H. Beck 2013 s. 136, 137
9. „Člen statutárního orgánu kapitálové společnosti může požádat nejvyšší orgán obchodní korporace o udělení pokynu

týkajícího se obchodního vedení; tím není dotčena jeho povinnost jednat s péčí řádného hospodáře.“

10. „Valná hromada může rozhodnout, že některé ze záležitostí zařazených na pořad valné hromady se přeloží na příští valnou hromadu, nebo že nebudou projednány.“

Autor: Ivana Štenglová

Zatím žádné diskuzní příspěvky